

**Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 18 december 2022.
Vierde zondag van de Advent¹**

“Onder alle volken mensen te brengen tot de gehoorzaamheid van het geloof”
Wie heeft het nog over gehoorzaamheid?

Paulus, in zijn brief aan de Romeinen, onze tweede lezing, ziet
gehoorzaamheid als kern van het geloof.

Kom daar nog maar eens mee aan als ouders, als docent, als priester.

In dat niet zo populaire begrip schuilt het werkwoord ‘horen’.

Toch begint alles daarmee, horen. Vanaf de vroege zwangerschap zoekt de
dokter, de moeder, de vader naar het horen van de hartklop van het kind in
de schoot van de aanstaande moeder.

Datzelfde kind in de schoot kan al horen, het leert de stem van haar of zijn
pappa en mamma al kennen, ook al heeft het hen nog niet gezien.

Wij, in onze beeldcultuur, vergeten dat misschien een beetje.

Het horen gaat vooraf aan het zien.

¹ Jesaja 7, 10-14; Romeinenbrief 1, 1-7; Matteüs 1, 18-24

De gehoorzaamheid van het geloof.

Veel mensen zijn afgehaakt van het geloof, omdat de mensen van het geloof niet goed konden of wilden horen, luisteren. Zij hadden al een antwoord nog voordat de vraag goed en wel gesteld kon worden.

In het geloof en wellicht in heel ons leven gaat het over gehoorzaamheid, dat wil zeggen de bereidheid, de rust, het respect, de eerbied voor de ander, die nodig zijn om te luisteren.

Waar die rust, dat respect, die bereidheid en die eerbied voor de ander ontbreken gaan mensen roepen en schreeuwen, zichzelf en anderen overschreeuwen. Uiteindelijk worden daar de wapens getrokken, eerst van roddel, propaganda, ophitserij en vervolgens de wapens die niet alleen de waardigheid en reputatie van de ander verwoesten, maar ook zijn leven.

De gehoorzaamheid van het geloof.

Over enkele mensen lezen wij vandaag die de uitnodiging ontvangen om te horen.

Eerst koning Achaz, zeven eeuwen voor Christus.

U vraagt misschien: wat moeten wij nog met hem?

Wel. ook al is hij enkele millennia van ons verwijderd, hij leeft nog voort tot in onze dagen en misschien ook wel eens in ons hart.

Eigenlijk is Achaz een heel moderne, ja postmoderne mens.

In een tijd van grote crisis van het kleine volk Israël, adviseert de profeet Jesaja hem: 'vraag de Heer een teken, kom tot inkeer, tot gebed, leg je ellende de Heer voor.'

Ga bidden.

Dat is iets anders dan tot God zeggen: ik wil dit of dat, de dood van mijn vijand en de overwinning van mijn leger bijvoorbeeld.

Nee: vraag de Heer een teken. Kom eens los van jouw dwangmatige ideeën.

Leg het God voor. Hij zal je niet verlaten. Als je tenminste maar oplet, open staat voor een teken, iets nieuws, een nieuw inzicht. God komt meestal niet al een lakei met een dienblaadje waarop de gebedsverhoring is geplaatst. Om dat teken van de Heer te ontdekken moet je kunnen horen, gehoorzaam zijn. Dat is niet met afhappende schouders en slaafs leven, maar juist heel alert, met de oren gespist.

Maar u hoorde het: Achaz wilde geen teken. Heel vroom zegt hij dat hij de Heer niet op de proef wil stellen. Maar in wezen gelooft hij gewoon niet.

God had hij al weggeschreven uit het script van zijn leven, van zijn politiek.

De priesters, de tempel waren misschien een aardig ornament van de cultuur, de staat, de politieke machtsuitoefening. Maar ook niet meer dan dat: een ornament. Zoals je ook nu wel bij oorlogvoerende partijen ziet.

De patriarch staat klaar om nog eens een plechtige zegen uit te spreken en wat olie op het nationalistische vuur te gooien.

Maar zó godsdienstig zijn, is, zoals u weet, het meest giftige heidendom.

Daarnaast en in tegenstelling tot Achaz zien wij Jozef, de verloofde van Maria. Zijn eer lijkt geschonden. Zijn verloofde is zwanger, maar van wie? Hij blijft betrekkelijk rustig. Hij is van plan er stilletjes, met de staart tussen de benen, tussenuit te knijpen. Wie had het hem kwalijk genomen? Maar Jozef kan wél horen. Hij luistert naar zijn droom. Hij is een rechtvaardige, vertelt ons evangelie. Volgens de godsdienst van zijn volk, kan de wereld, de mensheid alleen maar overleven, zolang er voldoende rechtvaardige mensen zijn. Een rechtvaardige hoeft niet altijd zijn zin te krijgen, het hoogste woord te voeren, hij kan ook een keer een verlies aanvaarden, hij *slaat* niet maar *vangt op*. Dat doet sint Jozef. Geen sul, maar een actieve luisterraat, die krachtig handelt, nadat hij geluisterd heeft.

Maria had al 'ja' gezegd tegen haar levensroeping. Zij had evenals later Jozef wél geluisterd naar het teken dat haar gegeven werd.

De gehoorzaamheid van het geloof.

Een luisterende manier van leven dus. Ook wel *spiritueel* leven genoemd.

Dat je zoals Jozef en Maria een stapje terug doet, goed luistert naar wat je waarneemt, niet te snel reageren, luisteren zoals Jozef naar een engel, een boodschapper die jou iets te vragen heeft, jou op een nieuw pad brengt, naar een nieuwe manier van luisteren, zien en handelen, - zeg maar een nieuwe geboorte. Amen.

pastoor Nico van der Peet